

Salems kommun
Victoria Skynäs
Säkerhetschef

Försvarsdepartementet
Rättssekretariatet
Fö2024/01550

Yttrande över betänkandet **Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)**

Salems kommun har granskat förslaget huvudsakligen utifrån en kommuns perspektiv. Salems kommun är en relativt liten kommun med en befolkning på ca 17 000 invånare och vi har det perspektivet på vårt yttrande.

Generella synpunkter

Salems kommun är generellt positiv till förslagen i betänkandet och uppskattar att flera delar som var oklart gällande cybersäkerhetslagen (NIS2) har förtydligats.

Otydligheter om exakt vilka verksamheter som kommer att beröras av lagstiftningen kvarstår dock, men förtydligandet att det är tillsynsmyndigheten som identifierar och meddelar verksamheten att de är en kritisk verksamhetsutövare, och inte tvärtom, kommer underlätta för de kritiska verksamheterna att göra rätt. Detta särskilt för kommuner som kan komma att ha flera olika sorters kritisk verksamhet inom sin ordinarie verksamhet.

8.2 Åtgärder för motståndskraft

Stöd till kritiska verksamhetsutövare

Salems kommun anser att det är positivt att man redan i betänkandet lämnat förslag på vilken aktör som ska ta fram en allmän utbildning för säkerheten hos kritiska verksamhetsutövare. Detta gör att samtliga berörda verksamheter får samma grund, som därefter respektive tillsynsmyndighet kan komplettera med sektorsspecifik information.

8.3 Incidentrapportering

Enligt förslaget ska en kritisk verksamhet rapportera incidenter som medför eller kan medföra en betydande störning inom 24 timmar till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. I förslaget finns ingen definition om vad betydande störning innebär utan bara vilka kriterier Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ha med i framtagandet av föreskriften. Här är det viktigt att tillsynsmyndigheterna får vara med och ge input, då allvarlighetsgraden i grundkriterierna kan variera beroende på sektor.

Salems kommun, med begränsade resurser, kan inte upprätthålla kravet på 24-timmarsvarning. Det skulle innebära en omfattande resursutökning och utbildningsinsats för att ha jour för att rapportera med så kort varsel. Vi ser dock det som positivt att man ska använda samma tillvägagångssätt för inrapportering i detta hänseende som vid andra typer av incidenter, såsom t.ex. rapportering av incidenter inom Cybersäkerhetslagen (2025:000).

9. Bakgrundskontroller

Salems kommun ställer sig positivt till att bakgrundskontroller ska genomföras som en del i att säkerställa de anställdas lämplighet att delta i den kritiska verksamheten.

Att de anställda själv ska tillhandahålla arbetsgivaren ett registerutdrag underlättar den administrativa bördan för verksamheten. Möjligheten till att löpande kunna kontrollera de anställda är en förutsättning för att verksamheten fortlöpande ska kunna hålla en hög säkerhet.

10.6 Samordning och informationsutbyte

10.6.1 Samarbetsforum

Utredningens förslag om samarbetsforum via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap välkomnar Salems kommun.

Tillsynen är ett viktigt instrument, men för en liten kommun är tillsynen tidskrävande varvid Salems kommun anser att de, om möjligt, bör kunna samordnas från tillsynsmyndigheternas sida. Detsamma avser tillsynsmyndigheternas föreskrifter. Avseende samordning av tillsynerna menar Salems kommun inte bara att man tillsyner samma delar utan också att det sker vid samma tidpunkt.

11.7.2 Sanktionsavgift

Sanktionsavgifternas storlek

Salems kommun anser att det är positivt att lagstiftningen gällande de två direktiven samspelar så mycket som möjligt för att underlätta för de enskilda verksamheterna att göra rätt. Sanktionsavgifterna storlek grundar sig bland annat på den enskild kritiska verksamhetens omsättning och som offentlig kritisk verksamhet är spannet mer reglerat, lägst 5 000 kronor och högst 10 000 000 kronor. Kommunen kan ha flera kritiska verksamheter som tillhör flera olika sektorer. Då varje sektor har ett eget tillsynsansvar bör eventuella sanktionsavgifter ta hänsyn till den nämnd som den kritiska offentliga verksamheten tillhör, och inte kommunen i stort.

15.5.6 Ekonomiska konsekvenser för offentliga kritiska verksamhetsutövare

Ingen specifik finansiering till offentliga kritiska verksamhetsutövare lyfts fram, utan man hänvisar till befintlig budgetram. Utredningen menar att finansieringsprincipen, som

reglerar hur kommuner ska finansieras när staten inför nya uppgifter eller ändrar befintliga krav, inte är tillämplar, då lagen inte specifikt riktar sig mot kommuner, utan att den riktar sig till kritiska verksamhetsutövare. Att dessa verksamhetsutövare många gånger kommer att finnas i en kommun tar utredningen inte hänsyn till. Salems kommun anser att oavsett på vilket sätt kommunen blir träffad av lagstiftningen så blir konsekvensen utökade arbetsuppgifter för kommunen, vilket innebär ett utökat finansieringsbehov.

Sanktionsavgifterna ska verka avskräckande för verksamheterna så att de följer lagstiftningen. Utgångspunkten måste vara att verksamheterna vill göra rätt för sig och vill säkerställa motståndskraften i sina verksamheter - varför då inte hjälpa verksamheterna att göra rätt från början. Utbildningar och vägledningar är en bra start, men verksamheterna ska också löpande göra analyser, bakgrundskontroller, säkerhetshöjande åtgärder och hantera incidentrapportering. För dessa delar behöver kommunerna få kostnadstäckning för att kunna täcka det ökade behovet av mer resurser i form av till exempel personal och kompetenshöjande insatser. Alternativet är att medel behöver tas från övriga kärnverksamheter med konsekvenser som följd. Utredningen hänvisar också till att det i dagsläget är oklart vilka verksamheter det är som kommer att identifieras och att det därför svårt att enas om en finansieringsmodell, samt att man idag kan använda vissa delar av det så kallade 2:4 anslaget för vissa uppgifter inom lagen. Salems kommuns förslag är att när en offentlig kritisk verksamhet har identifierats så medför det också ett direkt riktat 2:4-bidrag till den kritiska verksamheten.

Övriga delar av utredningen

I övriga delar har Salems kommun inga synpunkter på betänkandet.